

Příklady z praxe

Včelařské dřeviny

Včely létají k dřevinám ze dvou důvodů. Jedním z nich je získání nektaru, který si včely mlsně vybírají. Med je ovlivněn množstvím nektaru v květu. Záleží na cukernatém spektru, druhu a koncentraci cukrů, vůni a dalších vlastnostech. Tím druhým jsou pylová zrna, což jsou samčí pohlavní buňky rostlin. Uvnitř pylového zrna se nachází výživa pro včely v podobě bílkovin, cukrů a škrobu, tuků a menším množstvím minerálů. Výživová hodnota pylu pro včely záleží hlavně na obsahu aminokyselin. Včely medonosné, které sbírají pyl z květů mnoha rostlin, je pyl z dřevin bohatým zdrojem výživy.

Výživová hodnota medu dle Dr. Mauriziové

Velmi výživný – vrby, ovocné stromy

Středně výživný – jilmy, svída

Málo výživný – olše, líska

Zcela nevyživný – jehličnaté stromy

U mnohých rostlin doposud nebyly sledovány hodnoty nektarodárnosti a pylodárnosti. Jsou dřeviny, které včely přitahují pouze díky pylodárnosti (Bez hroznatý, Buk lesní), a dřeviny, které přitahují díky nektarodárnosti.

Dřeviny, které přitahují včely díky nektaru i pylu jsou například Bobkovišeň lékařská, Břečťan popínavý.

N = množství nektaru v miligramech vyloučeného květem za 24 hodin

C = cukernatost nektaru, měřená refraktometrem, udávána v %

C. h. = cukernatá hodnota, tj. množství cukru vytvořeného v nektariích květu za 24 hodin. Vypočte se vynásobením obou předchozích hodnot. Udává se v miligramech: (N mg x C % = C. h. mg) (Haragsim, 2004).

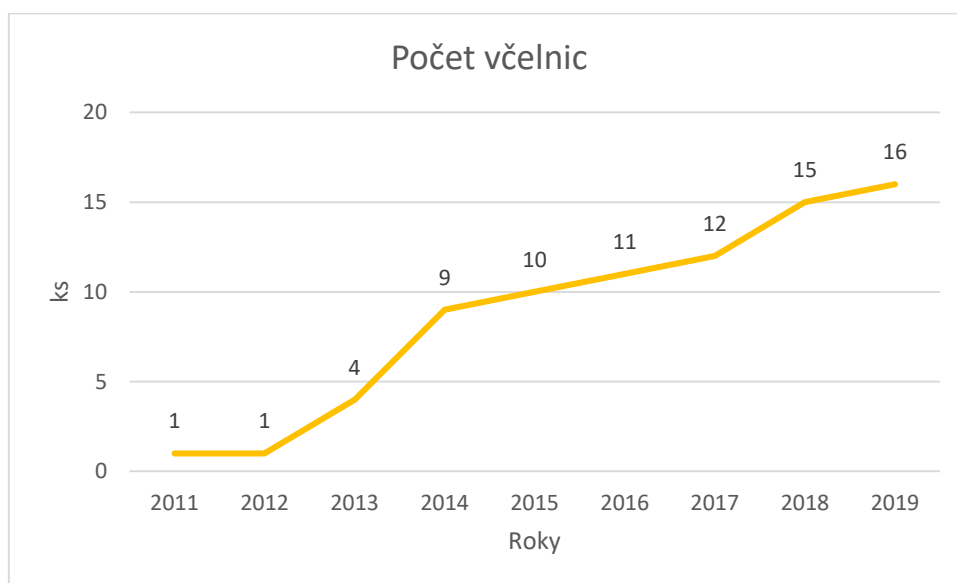
Tabulka 1 - Cukernatá hodnota u vybraných dřevin

ČESKÝ NÁZEV	N	C	C. h.
Broskvoň obecná	1,65	38	0,63
Brusnice borůvka	4,70	20,3	0,95
Brusnice brusinka	0,35	40,6	0,14
Brusnice vlochyň	1,54	22,0	0,33
Dřín obecný	0,39	20,2	0,078
Dřišťál obecný	0,35	67	0,23

Zdroj: (Haragsim, 2004)

V Praze se realizuje projekt Návrat včel do pražských lesů. Ten má za úkol obnovovat staré včelnice a budovat nové v pražských lesích. Projekt má primárně zvýšit povědomí u obyvatel Prahy k úloze hmyzu. Na území hlavního města se tak nachází od roku 2011 dohromady 16 včelnic a 76 včelstev (výroční zpráva Lesů hl. m. Prahy za rok 2019, 2020).

Obrázek 1 - Počet včelnic spravovaných Lesy hl. m. Prahy

Příklady chybných výsadeb

Náhlé hynutí některých dřevin může přijít i po několika desítkách let zdárného růstu a mylně bývá vykládáno jako pouhý následek extrémních teplot, sucha a invaze škůdců nebo chorob. Tyto okolnosti bývají pouze poslední příčinou katastrofy. Důvod vždy leží už ve špatném ekologickém výběru dřeviny. Nejvíce bývají ohrožené lesní monokultury, kterých v České republice bylo v roce 2006 přibližně 20 % (web.archive.org, 2008).

Ohrožené jsou ale také souvislé porosty jednoho druhu v parcích. Lze zde zmínit rok 1947, kdy po suchém roce v Průhonicích vyhynuly partie smrků, které tenkrát v kompozici parku tvořily nejvyšší masívy. Je potřeba zmínit, že se v Průhonickém parku smrkům dařilo přes padesát let i přesto, že vhodné klimatické stanoviště je pro smrky nad 700 m. n. m. a zde byly ve výšce pouhých 300 m. n. m. Dřevinám z horských oblastí se zde pravděpodobně dařilo díky úrodné lesní půdě, která zde byla zanechána a dokázala tak téměř půl století kompenzovat chybějící faktory, a to hlavně vlhkost (Scholz, 1967).

Dalším extrémním činitelem mohou být povodně. Z nedávné historie Prahy víme o kácení více než dvou set stromů na Praze 2 kvůli minulým záplavám. Tyto dřeviny také nebyly vhodné pro svoji lokalitu. Do zátopových oblastí by měly být vysazovány dřeviny, které zvládají jak krátkodobé, tak i dlouhodobé zatopení.

Současné projekty

Česká republika v rámci indexu udržitelnosti vysadí 10 milionů stromků a miliardu sazenic (mzp.cz, 2021).

V roce 2019 ministerstvo životního prostředí podpořilo výsadbu 54 000 nových stromků a zrealizovalo dalších 814 projektů pro obnovu přirozené funkce krajiny (mzp.cz, 2021).

Praha si v rámci Akčního plánu výsadby stromů v Praze určila dva cíle.

Prvním cílem je výsadba stromů v letech 2018 – 2022, kdy Praha plánuje vysadit 500 000 kusů v projektech, které nevyžadují změnu územního plánu. Druhým cílem výsadby stromů pro roky

2023 – 2026 Praha plánuje vysadit dalších 500 000 kusů v projektech, které již vyžadují změnu územního plánu (Riedl a kol., 2020).

Tabulka 2 - Přehled projektů OCP MHMP

NÁZEV PROJEKTU	PLÁNOVANÝ POČET STROMŮ (KS)
Les Robotka II. etapa	109 500
Les Arborka	89 450
Les Na Musile	83 400
Les v Panenkách IV. část	56 300
Park U Čeňků III. etapa	56 200
Les v Panenkách V. část	18 500
Biokoridor Kbely	12 000
Lesopark V Ladech	10 500
Lesopark Letňany III. etapa	10 050
Ozelenění pozemku v Holyni	6 800
Jinonice – ozelenění a odclonění Záchranné stanice	6 500
Ďáblický háj – dosadby	6 200
Les Pod Cihelnou	1 800
Sad republiky Litožnice	1 000
Dosadba břehových porostů podél drobných vodních toků a nádrží	850
Výsadby v ovocných sadech	800
Královská obora Stromovka	550
Petřínské sady	400
Sad Dubeč	360
Sad Satalice	350
Výsadby v rámci celkových obnov stromořadí celopražského významu	200
Park na vrchu Vítkov	160
Lipanský potok	150
Zahrada Kinských	100

Letenské sady	90
----------------------	----

Zdroj: Akční plán výsadby stromů v Praze

Tabulka 3 - Přehled projektů OCP MHMP vyžadující změnu územního plánu

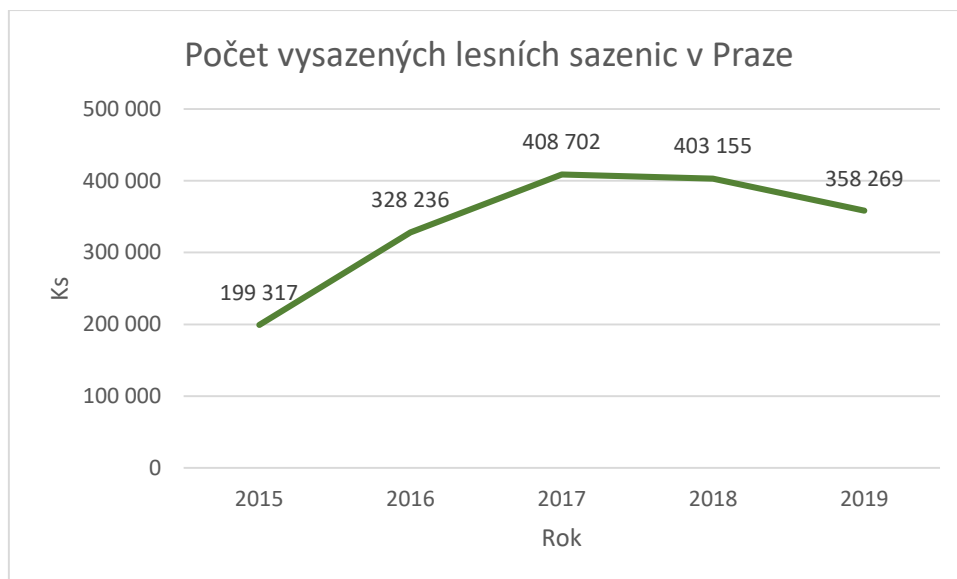
NÁZEV ZÁMĚRU VYŽADUJÍCÍ ZMĚNU ÚZEMNÍHO PLÁNU	PLÁNOVANÝ POČET STROMŮ (KS)
Suchdol	200 000
Běchovice východ	120 000
Satalice východ	110 000
Dubeč sever	80 000
Jinonice východ (pozemky HMP)	80 000
Vinoř západ	50 000

Zdroj: Akční plán výsadby stromů v Praze

V rámci akčního plánu výsadby stromů v Praze se celkově vysadí 1 112 210 v 8 letém období. Náklady na výsadbu budou 113 865 000 Kč a náklady na následnou pěti letou péči 376 937 000 Kč.

V Praze Lesy Hlavního města Prahy v roce 2019 vysadily 358 269 kusů sazenic lesních dřevin. Nejčastěji se vysazoval dub zimní, který tvořil 52 % všech vysázených stromů (187 739). Jako druhý nejčastěji vysázený druh byl buk lesní (36 295). Třetím nejčastěji zvoleným stromkem pro výsadbu byla lípa srdčitá (29 810). Z jehličnanů se nejčastěji vysazovala hlavně borovice (15 200), jedle (9550) a modřín (5 799). Celkově bylo rozložení výsadby 90 % listnatých dřevin a 10% jehličnatých (Výroční zpráva Lesů hl. m. Prahy za rok 2019, 2020).

Obrázek 2 - Počet vysazených lesních sazenic v Praze

Zdroj: Výroční zpráva Lesů hl. m. Prahy za rok 2019

Proběhlé realizace

Tabulka 4 - Jednotkové náklady bez DPH u realizací výsadeb

TYP VÝSADBY	CENA ZA VÝSADBU	CENA ZA NÁSLEDNOU PÉČI 5 LET
1 – Lesnická	50 Kč	280 Kč
2 – Krajina (sady, alej, lesopark)	5 000 Kč	6 000 Kč
3 – Stromy v parkových plochách	20 000 Kč	30 000 Kč
4 – Stromy v ulicích	35 000 Kč	40 000 Kč
5 – Stromy v ulicích – prokořitelné buňky	120 000 Kč	40 000 Kč

Zdroj: (Akční plán výsadby stromů v Praze, 2019)

Výsadby stromů v parku na Vítkově

- Náklady: 198 000 Kč

- Investor: Hlavní město Praha

V části Thomayerova parku bylo vysázeno 68 nových dřevin.

Tabulka 5 - Výsadba stromů v parku na Vítkově

Výsadba 2018	Počet kusů
Různé duby	25
Javor mléč	8
Javor babyka	4
Slivoň turecká	5
Jerlín japonský	2
Jeřáb břeka	3
Jeřáb muk	3
Kdouloň obecný (keř)	3
Výsadba 2019	
Dub pýřitý	7
Borovice lesní	6
Hrušeň obecná	1
Javor klen	1
Višeň chloupkatá	10

Zdroj: (Výroční zpráva Lesů hl. m. Prahy za rok 2019, 2020)

Výsadba stromů v parku U Čeňku

- Náklady: 493 000 Kč
- Investor: Hlavní město Praha

V minulosti volná pláň mezi Horními Počernicemi, Dolními Počernicemi a Černým Mostem. Bylo zde již před touto výsadbou vysázeno na 7 000 sazenic lesních dřevin a na 250 alejových stromů.

Tabulka 6 - Výsadba na volné pláni

Výsadba 2019	Počet kusů
Lípa velkolistá	36
Dub letní	30
Sakury (3 druhy)	25
Výsadba 2018	

Zdroj: (Výroční zpráva Lesů hl. m. Prahy za rok 2019, 2020)

Rekonstrukce stromořadí v Ječné ulici

- Náklady: 1 800 000 Kč
- Investor: Hlavní město Praha

Některé dřeviny v Ječné byly již přestálé a mechanicky poškozené. Bylo potřeba omladit a odstranit poškozené stromy. Kolem komunikace jsou uloženy inženýrské sítě a ochranná pásma na některých místech již neumožnila novou výsadbu. Nakonec se v Ječné ulici odstranilo 7 poškozených dřevin a bylo zde vysázeno 10 nových akátů.

Rekonstrukce stromořadí v Sokolovské ulici

Kvůli špatnému stavu bylo odstraněno 5 akátů. Z ulice bylo také potřeba odstranit 5 pařezů, které zde zůstaly po kácení v minulých letech. Následně se na volná místa vysadilo celkem 12 jerlínů japonských a 1 dřezovec beztrnný (výroční zpráva Lesů hl. m. Prahy za rok 2019, 2020).